

Des del gimnàs, contra la por

Vicente Salvador és tímid, però vol vendre una imatge nacionalista —«sempre he tingut un cert complex de massa moll», diu. I admira Bette Davis —¿els ulls?— i té un Charles Chaplin de drap amagat. Vicent Salvador pateix d'insomni i va a un gimnàs —¿culturisme o aeròbic?— per tal de relaxar el cos i estimular el gest.

Quan era menut pertanyia al Club de los Gordos, després ha militat —milita— en aquells que estudien els gestos. La vida és gest, Calderón ja ho havia intuït, però va ser Umberto Eco qui ho va monopolitzar. Un dia se li va aparèixer aquest semiòticista piemontès i li va dir «Hic signus vincis», i s'hi va adscriure: *El gest poètic* (1984). Ell, però, és més conegut com a poeta: *Argiles* (1980), *Ritual de cenbra* (1981) i *Calabruix* (1985) descobreixen un home que en sap. En posar en marxa la *cassette*, l'atura: ens ofereix un café i una copa. La precaució ens fa pensar en la por i li ho preguntem.

—*Hi ha una constant que continua ja des dels teus primers llibres, que és la por a viure.*

Sí, és possible que hi haja una por que va lligada a la preocupació per la meua imatge. En el fons, crec que és el primer conflicte entre un racionalisme que des de xicotet m'ha imposat moltes coses —supose que és el que m'ha fet anar cap al terreny de la lingüística i cap a la teoria literària, més que cap a la literatura pròpiament dita. Però, d'altra banda, hi ha un component molt fort, i segurament la por ve d'això, de la necessitat de cuidar la imatge, de no ser vulnerable de cara a l'exterior, i per organitzar-me, per sentir-me jo mateix. Però hi ha també un desordre natural, que és el que em fa estar xerrant hores i hores. M'agrada molt xerrar, preferiblement a la nit, i dins d'un cotxe com a lloc de confiança. Les converses en el cotxe

Poeta de l'insomni —diu que sempre escriu de nit, quan no pot dormir—, Vicent Salvador fa també semiòtica. I s'admira Sebastià Serrano pel fet de conjuguar una demostració matemàtica impecable amb una experiència amorosa contada vitalment.

Heike van Lawick

«No em crec ningú com a mite».

sempre m'han estimulat molt, s'hi crea un àmbit, és com un ou.

—*També t'agrada anar al gimnàs...*

—Sí, això és una altra cosa que indica la meua duplicitat personal. La gimnàstica no m'agrada. Tinc dues germanes professores d'educació física, el meu pare anava pegant volants darrere les processons, de xicotet,

i jo sempre m'he mirat el tema com un negat absolut; inclús quan anava a l'escola, a la gimnàstica sempre em suspèien. Hi havia un professor que va montar El Club de los Gordos i allí anava jo, que de xicotet era molt grosset. Ens feien una mena de rebaixa per a poder aprovar-nos. Crec que conserve d'aquella època un cert pànic a la gimnàstica, a l'atletisme, a l'exercici físic, i sobretot al futbol —sempre em pegaven balonades—; no m'agrada jugar-lo ni veure'l. Però, després, és clar, he comprés que calia fer-se racional, cultivar un poc el cos.

Ara ja està més de moda, però fa anys ja em pegava per això, per anar a un gimnàs. Era quasi un suplici, però quan més fotut estava, més m'obligava. En una crisi molt forta anava a un gimnàs durant alguns mesos, amb molta constància, per poder superar el moment.

—*Vicent, el primer poemari el tens dedicat a Xàtiva, la casa.*

—Va ser una època crucial de la meua vida, sobretot en relació amb la meua vocació per l'ensenyament. També per la gent que vaig trobar allí, les amistats que hi vaig fer, i el lloc. És una de les ciutats monumentals del país, amb Morella i València, potser són les tres ciutats més riques quant a urbanisme antic. I pensa també en el paisatge, en les llums de la tardor en les valls de la Costera, la Vall d'Albaida; tenien un encant especial les lluminositats dels capvespres, sobretot a la tardor, i a la primavera temprana, quan tots els ametllers esclaten...

—*En deixar Xàtiva, anares a parar a Massamagrell, canviaries la Costera per l'Horta, ¿no fou un canvi molt fort?*

—Sí, perquè és passar del regne de la fantasia al regne del realisme, i a més, en una etapa que anava madurant com a persona —havia d'agafar-me més a la realitat. A més, suposava un contacte més directe amb Valèn-

cia, era un repte. Xàtiva va ser per a mi com un naixement en moltes coses, encara que jo havia nascut a l'Horta. Però Xàtiva —imagina-te-la tota voltada de muntanyes— és com un úter, una cosa així. Venir a Massamagrell, tornar a l'Horta, era un repte, això.

—En el teu darrer poemari parles també de València, i sempre en con-

nos-en sentírem un pet extraordinari. Eixírem tots tres al carrer, vam veure una bomba molt forta que havia destrossat part d'una habitació. Vam estar dos o tres minuts fora, quan Fuster, de sobte, m'agafà del braç i em féu entrar; Jaume es quedà fora en la porta. En un moment donat s'adonà que hi havia un paquet que tirava fum

totalment vitals i emotius, i molt arrellats en ell.

Quant a poetes, a Salvador Espriu, li vaig enviar una vegada uns versos quan començava a escriure —per a mi Espriu era la xifra del poeta en català, i un dels millors en aquell moment de la literatura universal—. Em continua agradant molt, però preferesc ara Vinyoli, m'identifique molt més amb Vinyoli que no amb Espriu. Ara, en aquell moment era la suma de la poesia i li vaig enviar una carta, amb uns primers versos, sense pretensions, dirigits a la persona que mitificava en la distància. Suposava que no em contestaria o que em diria una cosa de compromís, però ell m'envià una carta, després de dos mesos, una carta preciosa —per a mi va ser molt important. No crec en els mites literaris, i ara, coneixent el món de la literatura catalana a fons, no em crec ningú, com a mite, però poiser en aquella època encara, la figura d'Espriu, a través de la seua poesia, sí que la mitificava, i el fet que ell m'animàs a escriure em va encantar.

I Vinyoli, bé, és un personatge, diríem, que parteix de zero, vull dir, té darrere una cultura literària increïble —Riba, per descomptat, Rilke, molta gent—, però accepta el repte de fer una poesia de les coses menudes, en això s'assembla un poc a Estellés, i aconsegueix donar una visió autènticament dramàtica de l'existència. Té una expressió existencial forta que m'arriba moltíssim.

—Hi ha qui diu que són massa poetes...

—Pense que dir això és una manera com una altra de mirar per damunt del muscle el personal, i supose que la gent no va amb una etiqueta de poeta o d'una altra cosa. De tota manera, estic d'acord amb l'autor de la frase en el fet que sí, bé, des d'un angle nacional, si vol, diríem que la parenta pobra ha estat durant molts anys la narrativa, la novel·la, i ja està deixant de ser-ho, per sort, i això està molt bé. Després, a nivell personal, per a mi, és tan difícil ser un bon poeta com un bon novel·lista, això és evident, però és veritat que em faria molt de goig ser novel·lista, i és una il·lusió que tinc de fa molt de temps, el que passa és que no m'atrevesc.

Si t'escapes, ¿on aniràs?

—De moment, m'ix Grècia, però, com que sóc racionalista, em tem que això seria un tòpic. De tota manera, en una segona resposta, jo diria que el país on jo aniria ni existeix, me l'hauria d'inventar. □

«La ciutat de València és un monstre».

textos més aviat desolats, parles de la ciutat maleïda, opressora...

—Sí, la part central de *Calabruix* és potser l'intent d'eixir d'un món absolutament interior i projectar-lo, no ja sobre la natura, que és una cosa totalment lírica, sinó sobre la ciutat, en un intent de mirar cap a l'exterior. Però, clar, la ciutat de València és un monstre, és un ser absolutament doble de perspectives. D'una banda, l'estime, inclús en algunes de les seues tradicions que encara no estan prostituïdes, però, de l'altra, ha estat l'agressió constant, i per això crec que té una presència molt important en molts poetes valencians.

La ciutat de València ha estat la ciutat maleïda, la Babel de la confusió de les llengües i la ciutat que assassina els seus fills. Aquella duplicitat em temptava. Era també el símbol més clar de la histèria anticatalanista, que conjunturalment va tenir un moment molt important fa alguns anys.

Per aquella època, també, vaig tenir l'experiència de la nit a casa de Fuster, quan posaren les bombes. Érem Jaume Pérez Montaner i jo. Vora les cinc, quan ja decidírem d'anar-

i entrà a dir-nos-ho. En aquell instant petà, més fort que el primer —les intencions eren molt clares. Crec que aquella experiència va tenir prou relació amb els «piropos» que dedique a la ciutat de València en una part de *Calabruix*.

—I tu ¿de qui has après?

—Una de les persones que més han influït en la meua vida és Sebastià Serrano, com a mestre i com a amic.

Supose que m'identifique amb ell perquè també tenia aquella necessitat de ser una persona racionalista —és un científic i un lingüista molt rigorós, ha treballat molt, i, a més, és una persona amb una sensibilitat extraordinàriament rica i vulnerable. És un tio que és capaç de fotre't un estudi seriós i acadèmic i al costat, o de vegades dins del mateix estudi, contar-te, amb un temperament absolutament immadur, adolescent, experiències seues íntimes. Passa d'una demostració matemàtica a contar una primera experiència amorosa en el seu poble. D'una banda, intenta explicar-se la realitat, d'una manera asèptica, o diguem-ne lògica, però, de l'altra, no pot controlar una sèrie d'interessos